

Ulusal Bilgi Politikası Sorunsalına Pragmatik Bir Yaklaşım

A Pragmatic Approach to the National Information Policy Issue

Selma Aslan *

Öz

Bu makalede, bir ülkede ulusal bilgi politikası oluşturulmasının hükümetlerin diğer politikaları, öncelikleri ve tercihleri ile yakından ilgili olduğu savunulmaktadır, tartışılmaktadır. Son yıllarda geliştirilen ulusal bilgi politikaları bilgi endüstrisi ve bilgi toplumu konularında yoğunlaşmaktadır. Kütüphane ve bilgi hizmetlerine bazen hiç değinilmemekte ya da yalnızca bazı yönlerine değinilmektedir. Küresel eğilimler bilgi politikalarına yaklaşımlarda önemli rol oynamaktadır. Türkiye gibi bazı ülkelerde hükümetler kapsamlı bir bilgi politikası oluşturmaya istekli görünmemekte olup, politika geliştirmeye gerek duyulan telif hakları, teknolojik alt yapı gibi bazı konuları tek tek ele almışlardır. Bu koşullarda bilgi hizmetleri alanında çalışanlar, kendi aralarında politika konularını tartışarak görüşler oluşturmaları ve bir ulusal bilgi politikası geliştirilmesi gerektiği konusunda yoğunlaşmak yerine, öncelikli olarak politika geliştirilmesini gerekli buldukları konularla ilgili görüşlerini pazarlamaya çalışmaları daha akılcı bir yaklaşım olabilir.

Abstract

The paper argues that development of a national information policy in a country is closely related with other policies, priorities and preferences of governments. Recently developed national information policies have a tendency to concentrate on information industry and information society, where library and information services receive only lip service, if mentioned at all. Global trends play an important role in the way information policy issues are handled. Governments in some countries like Turkey have no wish to produce a comprehensive national policy, and some priority areas such as intellectual property or information infrastructure are handled individually in a piecemeal approach. Under these circumstances, it may be wiser for information professionals to discuss policy issues amongst themselves, develop views and work on individual issues rather than trying to impose that it is a need to develop a national information policy.

---

* Selma Aslan British Council Türkiye Enformasyon Hizmetleri Başkanındır.

Türk Kütüphaneciler Derneği (TKD) başkanlığını yürüttüğüm 1993 yılında bir meslektaşımızın 7. Beş Yıllık Kalkınma Planı çalışmalarının başladığı yolundaki bilgilendirmesini değerlendirerek, TKD'nin de meslek grubu adına çalışmalara katılması için girişimde bulunmuş ve beş kişi olarak düşünülen kütüphane hizmetleri ile ilgili hazırlık çalışmaları komitesinin 25 kişiye çıkarılmasında rol oynamıştım. Bu komite konuyu her yönüyle ele alarak bir dizi önerilerde bulunmuştu. Çalışmalara katılımını sağlamaya çalıştığım bazı meslektaşlar hazırlanacak raporun arşivlerde tozlanmaya mahkûm kalacağını, bu çabanın yersiz olduğunu açıkça ifade etmişlerdi. Tarih onları haklı çıkardı ve DPT uzmanlarının örnek rapor diye nitelediği bu raporda sunulan öneriler Plana girmedi. Nerede hata yapmıştık? Sanırım bu çok açık. Hükûmetlerin belirleyecekleri politikalar, alacakları kararlar ekonomik gelişme açısından zorunluluklar ve Türkiye'nin uluslararası arenadaki yeri ile bağlantılıdır. Sınırlı kaynaklar öncelikli alanlara yoğunlaştırılacaktır. Bunun yanında rapor hazırlamak bir fikri satmaya kesinlikle yetmiyor. Lobi çalışması yapmak, taraftar kazanmak, karar verme yetkisine sahip olanları ikna etmek gerekiyor. Bu da bilinçli, metodik ve yoğun bir çabayı ve zamanı gerektirir. Daha da önemlisi, önerilerin genel politikalar ve küresel eğilimlerle uyumlu olması gerekir.

Aslında, 7. Beş Yıllık Kalkınma Planı incelendiğinde bilginin önemli bir yer tuttuğu gözlemleniyor. Bilim ve teknolojinin geliştirilmesi ve dünyayla bütünleşme projeleri kapsamında entellektüel mülkiyet hakları, bilgi ağları ve bu ağlarda bilginin güvenliği konuları ele alınırken, bilgi akışı bölümünde, dünya ile bütünleşme için pazar bilgilerinin akışı ve bilgi edinme özgürlüğünün büyük önem taşıdığı vurgulanarak tüm ilgili birey ve kuruluşların bu bilgilere erişebilmeleri için önlemler alınması, dünya ile bütünleşme yanında demokrasinin işlerliği ve spekülasyon kazançların azaltılması hedef olarak belirleniyor. Bilgi ağları yoluyla, bilgi üreten, derleyen ve sağlayan bir yapının oluşturulması ve bilgi toplumuna geçiş için gerekli adımların atılması temel amaçlar olarak saptanmıştır (Seventh..., 1995: 83, 86, 104-106, 110-111). Planın uygulamaya girdiği 1996'dan bu yana, bu hedeflere ulaşmak için bazı alanlarda adımlar atılmış bulunmaktadır. Ulusal Akademik Ağ ve Bilgi Merkezi (ULAKBİM) çatısı altında yürütülen çalışmalar, Telif Hakları Yasası'nın gözden geçirilmesi bu çalışmalara örnek gösterilebilir.

Evet, bu ülkenin bilgi politikaları var ve devletin işlerliği oranında bu politikalar yaşama geçiriliyor. Planda adı hiç anılmayan kütüphanelerle ilgili politikaları ise uygulamalara bakarak kestirmek olası: Ne ulusal ne de uluslararası baskının söz konusu olmadığı ve sosyo-ekonomik gelişmede kısa erimli somut sonuçlar vermeyecek alanlarda ılımlı bir yaklaşımla duru-

mu idare etmek. Halk kütüphanelerinin konu alanlarını edebiyat ve genel referans kaynakları ile sınırlı tutarak maliyetleri daha yüksek konulu kitaplar almaktan kaçınmak ve genel referans kaynaklarının okul çocuklarının bilgi gereksinimlerini karşılamaya yeterli olacağından yola çıkıp okul kütüphanelerinin işlevini halk kütüphanelerine yüklemek, düşük maliyetli ve doyurucu bulunan ve bilinçli olarak seçilmiş politikalar olarak benimsenmiş görünüyor. Gelişmesi istenen küçük ve orta ölçekli işletmelerin bilgi gereksinimi olduğu saptanmakla birlikte bu gereksinimin karşılanmasında mevcut bilgi sistemlerinin kullanılması nedense düşünülmemekte ve alternatifler aranmaktadır. Yıllık İcra Planları, bilgi hizmeti ile ilgili kuruluşların çalışmaları ve bu çalışmaları dayandırdıkları diğer belgeler incelenirse bunun ötesinde mevcut başka politikalar da sanırım saptanabilir. Var olmayan açık seçik, derli toplu bir bilgi politikası bildirimidir.

Charles Oppenheim (1995: 4), İngiltere'de Institute of Information Scientists (Enformasyon Bilimcileri Enstitüsü)'nün başkanlığını yürüttüğü 1995 yılında yaptığı bir konuşmada bir ulusal bilgi politikasının şu bileşenleri içermesi gerektiğini öne sürüyordu:

- açık ve net yasama (Veri Koruma, Bilgi Edinme Özgürlüğü yasaları gibi)
- yasal düzenlemeler (örneğin radyo-TV yayıncılığı, iletişim endüstrisi)
- alt yapıyı geliştirme (fiber optik ağlar gibi)
- bilgiden yararlanılması (yeni hizmetler gibi)
- bilgi hizmetlerinde çalışanların eğitimi ve genel nüfus içinde bilgisayar kullanımı bilgisinin geliştirilmesi
- kültürel bilgi politikaları (ulusun kültür birikimi ile ilgili olarak).

Bir değerlendirme yapabilmek için bakılması gereken alanlar arasında ise şunları sayıyor:

- ülkede en büyük bilgi toplayan, dağıtan ve üreten olarak hükümetin bilgiyi nasıl kullandığı
- dış dünyaya sunulan ulusal bilgi
- elektronik araçların kullanımı yoluyla demokratik sürece katılımın yaygınlaştırılma düzeyi
- elektronik enformasyon endüstrisinin gelişmesi için sağlanan destek
- veri koruma
- bilgi edinme özgürlüğü

- telif hakları
- patent yasası
- halk kütüphaneleri
- ulusal kütüphane
- hükümet politikaları arasında eşgüdümleme.

Rehman' (1996 187) a göre bilgi politikasının onbir bileşeni vardır:

- bilgi ortamı
- bilgi gereksinimi ve bilginin kullanımı ya da kullanılmaması
- bilgi sistemleri
- bilgi politikası sorunları (erişim, okur-yazarlık, sansür, telif hakları, özel grupların gereksinimleri, resmi bilgiler vb.)
- insangücü yetiştirme
- bilgi kuruluşlarının rolleri ve katkıları
- yasal düzenlemeler
- teknoloji ve etkisi
- yayıncılık ve bilginin dağıtımı
- politika geliştirme ve uygulama süreci
- uluslararası boyut.

Oppenheim ve Rehman'ın başlıkları bazı noktalarda çakışırken bir anlamda da birbirini tamamıyor. Bu başlıklar Türkiye ya da herhangi bir ülke için de aynı ölçüde geçerli. Bizde olduğu gibi İngiltere'de de çoğu meslek elemanları bir ulusal bilgi politikasının yokluğundan yakınıyorlar ve yıllardır bilgi politikasının gerekliliği bazılarınca vurgulanıyor (Malley 1988: 33). Bunun yanında gerekli olduğu halde hiçbir zaman var olmayacağını ya da gereksiz olduğunu savlayanlar da var (Gilchrist, 1997). Bir politika oluşturulması gereğini hararetle savunan Malley'in (1988: 32-33) İngiltere'de hükümetin bir ulusal bilgi politikası oluşturmamasına neden olarak belirlediği etkenler 1988 itibariyle özetle şöyle idi:

1. Enformasyonla ilgili birim ve kuruluşların giderek artan yüksek sayısı. Bu olgu bir ikilem içinde eşgüdümü daha da gerekli kılar'ken bir yandan da işi zorlaştırıyor.
2. Büyük boyutlarda ve karmaşık bir enformasyon endüstrisine sahip olunması.
3. Mevcut hükümetin pazar ekonomisine müdahale etmek istememesi.
4. Enformasyon endüstrisinin uluslararası boyutu.

Bunlara karşın politika oluşturulmasını gerektiren karşı etkenleri ise aynı yazar şöyle değerlendiriyordu:

1. Diğer gelişmiş ülkelerin politika oluşturmada, özellikle ekonomik anlamda gösterdiği başarı İngiltere'yi de özendircektir.
2. Uluslararası baskılar zorlayıcı bir unsur oluşturabilir.
3. Avrupa Topluluğu'nun henüz bir enformasyon politikası olmamakla birlikte, bu yönde girişimler vardır. Avrupa'da söz sahibi olabilmek için ulusal bir politikanın varlığı avantaj sağlayacaktır.

Bu iki yönlü etkenlere baktığımızda birinci karşı etken olan, ilgili çok sayıda kuruluş ve birimin varlığı dışında ülkemizle paralellik çizebileceğimiz hiçbir nokta yok. Ama ortaya çıkan iki gerçeklik var: Ekonomik boyut ve baskıların varlığı hükümetleri politika oluşturmaya iten etkenler oluyor. İngiltere'de aradan geçen on yıla yakın zaman içinde Malley'in umut bağladığı etkenlerin hükümetleri bir bilgi politikası oluşturmaya zorlayamadığı anlaşılıyor. Bu ülkede 1995 yılında kurulan Library and Information Commission (Kütüphane ve Enformasyon Komisyonu)'nun görevleri arasında "gerektiğinde kütüphane ve enformasyon politikalarını güncel tutmak için hükümete tavsiyede bulunmak ve yardımcı olmak ve bu politikaların etkin hale gelmesi için destek vermek" var (Chairman... 1995: 1). Komisyonun yedi madde halinde saptanan görevleri arasında bir ulusal bilgi politikası oluşturmak yok. Öyle görülüyor ki meslek elemanları bir bilgi politikasından söz ederken hükümet bilgi politikalarından söz ediyor ve gündeminde bir bilgi politikası oluşturmak yok gibi görünüyor. Bunun yanında, Şubat 1997'de yapılan bir görüşmede, bu komisyonun Başkanışmanı Margaret Haines ulusal bilgi politikası üzerinde çalışmaya başlayacaklarını belirtmiştir (Making..., 1997: 73). Hazırlıkların ne kadar süreceğini ve sonuçlanıp sonuçlanmayacağını henüz bilemiyoruz.

Ülkeden ülkeye yaklaşımlar farklılık gösteriyor. Çin'de ülkemize benzer biçimde bilgi politikası bilgi teknolojisinin ve hizmet endüstrilerinin geliştirilmesini amaçlamakta ve ifadesini beş yıllık kalkınma planlarında bulmaktadır (Liu, 1996: 181). Malezya'da 1982'de Güneydoğu Asya Kütüphaneciler Kongresi'nde Wijasuriya'nın sunduğu bir kavram bildirisi ile başlayan çalışmalar Unesco'nun desteği ile sürdürüldü ve Malezya hükümeti 1989'da kütüphane ve bilgi politikasını onayladı (Rehman, 1996: 191). Çok dar kapsamlı olan bu politika bildirimini telif hakları, bilgi edinme özgürlüğü, sınırlarötesi bilgi akışının uluslararası boyutu, veri koruma gibi pek çok önemli konuyu kapsamamaktadır. Bilim ve teknoloji için bilgi alanında öncülük yaparak

1977'de bir ulusal sistem kurmuş olan Hindistan'da ise bilgi politikası çalışmaları on yıldan fazla sürmüş ve 1988'de sunulan taslak hükümet onayı alamamıştır (Rehman, 1996: 192). Brezilya, Batıdan gelen bilgisayar donanımına bağımlılığı azaltmak amacını güden, donanım dışalımını ve bilim adamları ile mühendislerin çalışmalarını denetim altında tutan politikası ile çarpıcı bir örnek oluşturuyor (Rehman, 1996: 185).

Bu örneklere baktığımızda, harcanan zaman ve sonuçlar kapsamlı bir politika belgesi oluşturmaktan kaçınan, politika konularını tek tek ele almayı yeğleyen ülkeleri korkarım haklı çıkarıyor. O halde, ülkemizde bilgi hizmetlerinin geliştirilmesi için meslek grubu olarak ne yapabiliriz?

Montviloff (1990: 7), Unesco için hazırladığı *National Information Policies: A Handbook on the Formulation, Approval, Implementation, and Operation of a National Policy on Information* (1990) adlı el kitabında bilgi politikalarının bilgi kaynaklarının, hizmetlerinin ve sistemlerinin geliştirilmesi ve kullanımı için strateji ve programlar tasarlanmasıyla yönlendirme sağladığını belirterek bilgi politikasının bu tür politikaların bir bütünü olduğunu ifade ediyor. Ulusal bilgi politikasının amacı, toplumun tüm sektörlerinde gelişmeyi sağlamak ve problem çözmede kaynak olarak kullanmak üzere, ülkede ya da dünyanın başka yerlerinde üretilmiş uzmanlaşmış ve mesleki bilgi birikimlerine, bilimsel, teknik, toplumsal ve ekonomik bilgilere ve deneyime erişebilmek ve bunlardan en üst düzeyde yararlanmaktır (Montviloff, 1990: 12). Bu noktada ulusal bir bilgi politikası gerektiği konusunda ısrar etmekte yarar var mı diye sormaktan kendimi alamıyorum. Eğer hükümetleri bir ulusal bilgi politikası oluşturmaya ikna edemiyorsak onlarla aynı dili konuşarak bir ulusal politika yerine politikalardan söz edemez miyiz?

Adil olmak gerekirse, görev alacak yeni bir hükümet, bir mucize olur da birden bir ulusal bilgi politikası oluşturmak isterse, bu çalışmaya katılması gereken kuruluşlardan biri TKD olacaktır. TKD'nin bu ülkenin bilgi politikasının ne olması gerektiği konusunda meslek grubunu temsil eden net görüşleri var mıdır?

Ulusal bilgi politikası bir kez hazırlanıp sonra anayasa gibi bağlı kalınacak bir belge değildir — kaldı ki anayasalar bile zaman zaman değiştirilmektedir—. Politika belgesi planlama sürecinin bir parçası olarak hazırlanıp, sürekli olarak gözden geçirilecek, zaman zaman önceliklerin değişeceği bir çalışma belgesidir. Ayrıca bütçe ile de yakından ilgilidir. TKD bilgi hizmeti veren belli başlı kuruluşların politikalarını ve uygulamalarını ne ölçüde izleyebilmektedir? Bu politikalar üzerinde görüşlerini saptamakta mıdır? Bir hükümet değişikliği söz konusu olduğunda hemen sunabileceği bir öne-

riler paketine sahip midir? Ya da böyle bir paketi kısa zamanda oluşturabilecek durumda mıdır? Avrupa Topluluğu enformasyon politikalarını belirleyen DGXIII'ün çalışmalarını izlemekte midir?*

Göz önünde tutulması gereken bir husus da bilgi politikalarından söz edildiğinde teknolojik alt yapı ile ilgili politikaların önemli ağırlık taşıması. Bu yazıyı yazmadan önce veri bulmak için girdiğim International Federation of Library Associations and Institutions (IFLA) Web sayfalarında çeşitli ülkelerin enformasyon politikaları ile ilgili bilgilere baktığımda bunların hep teknolojik alt yapı ile ilgili olmaları dikkatimi çekti. IFLA sayfaları dışına çıktığımda bilgi hizmetleri ile ilgili olarak ulaşabildiğim tek belge Şubat 1997'de İngiltere'de halk kütüphaneleri için hazırlanan bir politika belgesi oldu (Department..., 1997). Yukarıda da alıntılar yaptığım, Malezya ve Hindistan bilgi politikaları ile ilgili makalesinde Rehman (1996: 186-187) bilgi dinamiklerinin bütünlüğü içinde kütüphanelerin küçük bir alt grup oluşturduğunu belirterek bilgisayar mühendisleri, yayıncılar, eğitimciler, medya yöneticilerinin de yer aldığı bilgi dünyasında, politikalar söz konusu olduğunda kütüphanecilerin aktif rol oynamaları gereğini vurguluyor. Bu, değişen koşullarda var olmayı sürdürebilmek için bir gereklilik.

Bir danışman firma olan Spectrum Strategy Consultants'ın İngiliz Ticaret ve Sanayi Bakanlığı için, altı G7 ülkesi ile bilgi toplumu olma yolunda önde giden diğer üç ülke bazında yürüttüğü bilgi toplumunun gelişimi konulu araştırmanın sonuçlarının bir özeti olan *Development of the Information Society: An International Analysis* (<http://www.isi.gov.uk>) adlı raporda Birleşik Devletler'de Enformasyon Süper Otoyolu, Kanada'da Enformasyon Otoyolu terimleri kullanılırken, Avrupa Birliği'nin Bilgi Toplumu terimini yeğlediği belirtilerek, bilgi toplumunun bileşenleri olarak iletişim endüstrisi, bilgisayar endüstrisi ve bilgi üretim endüstrisi gösterilmekte; bilgi toplumuna giden yollar başlıklı tabloda olası tüketici kanallarının en alt satırında halk için açık erişim hattı (community access path) olarak halk kütüphaneleri ve bilgi büfelerine (information kiosks) değinilmektedir. Yukarıda anılan İngiltere halk kütüphaneleri politikası belgesi de halk kütüphanelerinin bu rolü ile ilgilidir.

---

* 18.7.1997 günlü Hürriyet gazetesinde yer alan bir habere göre AB Türkiye'nin genişletilmiş bir gümrük birliği bağlamında Toplulukla yakınlaşmasını hedefliyor. Bu kapsamda Türkiye bilgi toplumu projesine dahil olacak. Her ne kadar hükümet bu yaklaşıma sıcak bakmadıysa da bu haber, AT ile bütünleşme sürecinde bilgi toplumu projesinin bir yer tutacağına işaretir. Bu nedenle DGXIII'ün çalışmalarının çok yakından izlenmesi gerekiyor.

Gelişmiş ülkeler, son yıllarda, 'kâğıt çağında halk kütüphaneleri kanalıyla sağlamış oldukları bilgiye demokratik ve eşit erişimi elektronik çağda sürdürebilmek için' (Libraries..., 1994) politikalar oluşturmuşlardır. Bu ülkelerdeki geçmişin birikimini gözardı eden bir yaklaşımın yeterli olmayacağı ortadadır. Ne var ki, yılların boşluğunu kapamanın bedeli çok yüksek olduğundan bu gerçeği kabul ettirmek hiç de kolay değildir. Bırakalım kütüphane ve bilgi merkezlerini iyi dermelerle donatıp, yetkin profesyonellerin elinde insanların bilgi edinmek için koşacakları kurumlar haline getirmeyi, ABD'deki Kütüphane ve Enformasyon Bilimi Ulusal Komisyonu (NCLIS, National Commission on Libraries and Information Science) ya da İngiltere'deki Kütüphane ve Enformasyon Komisyonu (LIC, Library and Information Commission) türünden bir üst yapılanmanın gereği bile politika belirleyicilerce henüz kavranamamıştır. «private»

Bu koşullarda, gerçekçi bir tavırla, meslek grubu olarak bilgi politikalarımızın neler olması gerektiği konusunda çalışmalar yapıp, görüşler belirlemekle birlikte, bunları bir paket halinde sunmak yerine, öncelikli konuları tek tek ele almamız daha akılcı olacaktır. Örneğin, kültür mirasımızın korunması adına Derleme Yasası'nın süratle gözden geçirilmesi gereklidir. Elektronik bilgi kaynaklarının yasa kapsamına alınması noktasından hareket eden bir girişim belki başarı şansına sahip olabilir. Belirlenecek çeşitli konulardaki her bir görüş uygun ortam doğduğunda gündeme getirilebilir. Eğer biz meslek grubu olarak bu ülkede politikaların neler olması gerektiğini söyleyemiyorsak kimsenin bunu bizim için belirlemesini beklememeliyiz. Çok somut önerilerde bulunmak istiyorum:

1. Yeni Anayasa'da öngörülen Danışma Kurulu oluşturulsun ve belli başlı ulusal bilgi birimlerinin ve kuruluşlarının politikalarının ve bu politikaları gerçekleştirmeye yönelik uygulamalarının bir saptaması yapılsın.
2. Halk kütüphaneleri, okul kütüphaneleri gibi her meslek sektöründe çalışan arkadaşlardan fikir üretebilen, yabancı kaynakları izleyebilen birer grup alanları ile ilgili Sürekli Grupları süratle oluştursunlar ve bu alanla ilgili yabancı ülkelere örnekleri, özellikle Avrupa Topluluğu'nun kendi alanları ile ilgili çalışmaları varsa, bunları göz önüne alarak Türkiye'deki durumu içeren bir rapor hazırlasınlar. Rapor tartışmaya açılsın ve bir anketle politikaların neler olması gerektiği konusunda görüşler toplansın ve değerlendirilsin. Sonuçlar tartışmaya açılsın ve gerekli politikalar saptansın. Her bir alanla ilgili sürekli grup diğer alanlarla olası işbirliği ve eşgüdüm konularını da değerlendirmelidir.

3. Her bir grup çalışmasını tamamladıktan sonra bu grupların temsilcilerinden oluşacak bir geçici kurul TKD Başkanı'nın başkanlığında bütünlük açısından Grup raporlarını karşılaştırmalı olarak inceleyerek düzeltmeler yapabilir.

Böyle bir çalışma proje olarak Kültür Bakanlığına sunularak belki maddi destek sağlanabilir. Görüşler saptandıktan sonra partilerle, karar mekanizmalarında söz sahibi kişilerle, kamuoyu oluşturmak için ilgili diğer sivil toplum örgütleri ve basınla ilişkiler kurarak, öncelikli gördüğümüz bazı politikaların yaşama geçirilmesi için çaba harçayabilir miyiz? Eğer bunları yapamayacaksak, kendimizi, politika oluşturmak gerek diye yineleyerek boşuna yormaktan vazgeçip, enerjimizi sonuç alabileceğimiz konulara yoğunlaştırmak sanırım daha akılcı bir yaklaşım olacaktır.

Kaynakça

- "Chairman of Library and Information Commission appointed " (1995 April) *Inform* 173: 1.
- Department of National Heritage (1997). "Public libraries will play a key role in 'IT' revolution", <http://www.gov.uk/coi/depts/GHE/coi6936c.ok>
- Gilchrist, Alan (1997). Görüşme. 4.7.1997.
- "Libraries and the NII: Draft for public comment" (1994). <http://ifla.inist.fr/ii/us/htm>
- Liu, Yan Quan (1996). "The impact of national policy on developing information infrastructure: nationwide issues in P. R. China and the U. S." *Libri* 46 (4): 175-183.
- "Making friends in high places," (February 1997) *The Library Association Record* 97-99 (2): 72-73.
- Malley, Ian (1988). *National information policy*. Leicestershire: IMPC.
- Montviloff, Victor (1990). *National Information Policies: A Handbook on the Formulation, Approval, Implementation and Operation of a National Policy on Information*. Unesco. PGI-90/WS/11
- Oppenheim, Charles. (1995 November). "Do we need a national information policy?; Presidential address", *Inform* (179): 4.
- Rehman, Sajjad Ur (1996). "Information policies for developing nations: A framework for analysis applied to Malaysian and Indian information policies", *Libri* 46 (4): 184-195.
- Seventh five-year development plan (1996-2000)*. (1995). Ankara: Ekonomik ve Sosyal Dokümantasyon ve Araştırma A.Ş.